No. 24. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Zaturdag 28 Januarij.

F R A N K R IJ K.

Parijs, den 25sten Januarij.

In de zitting op heden van de kamer der pairs, werd, op voorstel van den president, besloten, het ontwerp op de faillieten en bankbreuken, ter nader onderzoek, wederom te verzenden aan de commissie die in de vorige zitting daarmede reeds was belast geweest. De heer *Martin*, du Nord, bood een paar ontwerpen aan betrekkelijk de minerale bronnen en de uitdrooging van geïnundeerde polders. Daarna beklom de minister van justitie *Persil* de tribune, om eene voordragt van wet te doen. In 1832, zeide de minister, heeft de wetgever het strafwetboek van 1810 herzien en de artikelen daaruit geschrapt, waarbij strafbepalingen worden gesteld tegen het niet openbaar maken van misdaden die de veiligheid van den staat bedreigen. Het niet openbaren der misdaden is, in de meeste gevallen eene soort van medepligtigheid. Bij den aanslag tegen 's Konings leven, is zij een hoon der openbare zedelijkheid aangedaan, de veiligheid van den staat aanrandende. Wie zou durven zeggen dat de verfoeijelijke aanslagen van *Fieschi* en *Alibeau* niet zouden zijn voorgekomen, wanneer de vrees voor straf tot de openbaarmaking van het toevertrouwd geheim dier zoo schandelijke ontwerpen had gedwongen. De vertrouwde mededeeling van moordaanslagen wordt niet aan goede burgers gedaan; de eerlijke burger heeft niet te vreezen dat de straf voor niet-openbaring hem treffen zal. Het gouvernement stelt u voor, de herstelling der art. 103, 106 en 107 van het strafwetboek van 1810 en de nietopenbaarmaking te straffen, doch slechts voor het geval van komplot of ontwerp van aanslag op het leven van den persoon des Konings. Zie hier het ontwerp van wet:

Eenig artikel. De art. 103, 106 en 107 van het strafwetboek van 1810 zullen bij de tegenwoordige wetgeving weder van kracht zijn, volgenderwijze gesteld:

Art. 103. Al wie kennis gedragen heeft van een komplot of van eene onderneming tegen het leven van den Koning, en die binnen het tijdsverloop van 24 uren niet openbaar gemaakt zal hebben de bijzonderheden te zijner kennis gekomen, zal met reclusie worden gestraft.

Art. 104. Hij die niet zal openbaar gemaakt hebben hetgeen hem van een aanslag tegen het leven van den Koning ter ooren gekomen is, zal niet verschoond zijn door te beweren, dat hij den aanslag afgekeurd heeft, beproefd denzelven te beletten, en niet geloofd aan de uitvoering.

Art. 107. Op de ouders of kinderen, broeders of zusters van de aanleggers dier komplotten zullen de straffen tegen de niet-openbaring niet worden toegepast; zij zullen slechts onder het toezigt der hooge policie kunnen worden gesteld, gedurende een tijd der 10 jaren niet te boven gaande.

Na dit ontwerp van wet, bood de minister de kamer er nog drie andere aan; bij het eerste wordt de competentie van het hof der pairs geregeld; bij het tweede deszelfs wijze van procedure; het derde betreft het gezag dat de arresten van het hof van cassatie hebben, in het geval eener tweede toezending. De kamer zou zich zaturdag in de bureaux met het onderzoek van al die ontwerpen bezighouden.

— De kamer van afgevaardigden is heden niet vergaderd geweest. De aanbieding van het ontwerp gisteren aldaar door den oorlogsminister *Bernard* gedaan, is heden het onderwerp der gesprekken, gelijk het stof levert tot betoogen in de dagbladen. Sommige lieden houden het voor niet wel mogelijk, dat het ontwerp door de kamer aangenomen worde, omdat het immer eene ongehoorde zaak zou zijn, dat degenen die zich aan dezelfde misdaad hebben schuldig gemaakt, door de voorgestelde afscheiding van teregtstelling, de een veroordeeld wierd omdat hij militair is, de ander vrijgesproken, als burger zijnde; en beschuldigen zij voorts het ministerie dat het zelf de oorzaak is der vrijspraak, waarover het zich nu beklaagt, door de onttrekking aan de kracht der wet van den jongen *Napoleon*. De bezwaren die het voorgesteld ontwerp in heeft, doen som mijgen denken, dat men het al als wet aangenomen wierd, men toch gedwongen zou zijn het in onbruik te laten vervallen; mogelijk dat ook de kamer de behandeling tot de volgende zitting verschuift. Eindelijk zijn er die meenen, dat het ministerie, zelf niet geloovende aan de aanneming van het ontwerp zoo als het is, door een van de leden in de kamer, aan het bestuur toegedaan, de hernieuwing der wet van brumaire, jaar 4, waarbij burgers voor den krijgsraad kunnen geroepen worden, zou voorstellen. Zulks laat zich evenwel nog minder denken, naardien de kamer zoodanige wetgeving wel zeker zoude afwijzen, en zelfs generaal *Bernard* bij zijne ontwikkeling van het tegenwoordig ontwerp, haar als onaanneembaar deed voorkomen.

— Omtrent de verandering in het bestuur blijft men beweren dat de heeren *Gasparin*, *Bernard* en *Persil* voornemens zouden zijn om af te treden. De heer *Martin*, du Nord, zou dan minister van justitie worden, *de Remusat* van openbare werken, *Guizot* van binnenlandsche zaken en onderwijs, *Soult* minister van oorlog. Eene andere lezing houdt, dat de generaal *Bernard* zou aanblijven, maar dat men den maarschalk *Soult* tot generalissimus over de fransche legers zoude verheffen, met welke benoeming men de baan wilde openen, om die hooge waardigheid later aan den hertog *van Orleans* op te dragen.

— Tot gezant te Napels zal, zegt men, de hertog van Dalmatie

— Vorst *Leopold* van Belgie heeft een 65tal ridder-orders aan fransche officieren verleend die aan de expeditie van Antwerpen hebben deel genomen.

— Aan de troepen van het garnizoen der hoofdstad is bij eene nieuwe dagorder verboden met burgers gemeenzamen omgang te hebben. Men spreekt van meerdere strenge maatregelen die als het gevolg van het gebeurde te Straatsburg zouden aan te merken zijn.

— *Meunier* heeft gisteren weder een verhoor ondergaan dat men voor het laatste houdt. Den 15den Februarij aanstaande moet hij voor het hof der Pairs verschijnen.

— De generaal *de Rigny* is naar Marseille vertrokken, waar de krijgsraad die zijne zaak zal onderzoeken, derhalve niet hier, zoo als eerst gezegd werd, zich moet vereenigen.

— Het *Journal des Débats* wil weten dat de afdeeling van den generaal *Rivero*, bevel heeft ontvangen om zich naar St. Sebastiaan te begeven, ten einde die vesting, benevens het fort van *los Passages* te bezetten en daardoor op het volledigst de geruchten te logenstraffen, die sedert eenigen tijd in omloop zijn, omtrent het tijdelijk afstaan dier beide versterkte punten aan Engeland.

Er was, volgens genoemd blad, een aanzienlijk aantal troepen der koningin naar Aranjuez vertrokken, om de karlisten te keer te gaan die het gewest van la Mancha verontrusten.

— Er zijn berigten uit Madrid tot den 17den dezer. De cortes hebben den vorigen dag eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin over de toelating van den heer *Jaco* als afgevaardigde van de Havana is gehandeld. Omtrent de keuze van genoemden heer die om zijne teugellooze vrijheidszucht uit de Havana verbannen is geworden, en nu door de evenzeer vrijheidlievende kiezers dier kolonie tot lid van de cortes was benoemd, schijnt de commissie, belast met het onderzoek der geloofsbrieven van nieuw verkozen leden, zich niet beslissend te hebben durven uitlaten. Het bestuur, van zijnen kant, heeft ook voor deszelfs gevoelen in deze zaak niet willen uitkomen, en hebben de woordenwisselingen deswege tot geene uitkomst geleid.

Men had, op den dag van de afzending dezer berigten, vernomen, dat de afgevaardigden uit Katalonie nog verder op [illegible]

om verklaringen van het ministerie omtrent den engelschen sluikhandel in dat gewest, zouden aangedrongen hebben; maar eenige inlichtingen van den heer *de Mendizabal* en van nog twee leden des kabinets, hebben, naar het schijnt, deze afgevaardigden gerust gesteld. De cortes hielden zich dien dag bezig met de voordragten omtrent de organisatie der geestelijkheid.

De gemoederen waren te Madrid in groote bezorgdheid over de spanning die in de Havana heerscht, en men voorzag daar dat deze overzeesche bezitting het besluit zou nemen om zich ten eenenmale van Spanje onafhankelijk te verklaren. — De generaal *Narvaez* werd den 18den in de hoofdstad verwacht. Men denkt dat hij er moeijelijk toe zal kunnen overgaan om eenig opperbevel op zich te nemen.

— Het portugesche vreemdenlegioen werd te Burgos verwacht en zou van daar dadelijk haren marsch naar Biscaye voortzetten. De voorhoede der divisie waarover *Narvaez* het bevel voerde, en die te Burgos in bezetting lag, was reeds naar Balmaceda vertrokken.

— De 5 pCt. renten hielden zich heden ter beurze minder staande dan gisteren; doch bij de algemeen heerschende stilte in de zaken, heeft eene kleine rijzing of daling, gelijk die van heden, weinig te beduiden. Men sprak ter beurze veel over de in de kamer aangeboden ontwerpen, en van eene ministeriele wijziging, zonder dat zulks eenigermate op den koers werkte. In afwachting van het voorstel tot reductie houden de 5 pCt. zich op haren prijs, doch er gaat weinig in om. De aandeelen in de brusselsche *société générale* stegen heden tot 1590. — In de Ardoins was heden geene verandering en weinig handel. Men sprak van eene verkenning, door den generaal *Evans* gedaan, waarbij hij was terug geslagen en ten gevolge waarvan de karlisten Bilbao weder meer genaderd waren. De Portugesche fondsen waren dalende, op een gerucht uit Londen gekomen, dat er te Lissabon nieuwe onlusten moesten plaats hebben. De notering was heden (25 *Januarij*) 5 pCt. 109, 15; 3 pCt. 79, 85; Nap. renten 98, 70; Portugal 3 pCt. 31¼; Spanje Ardoin 26¾; Passive 7⅜; Diferad. 11⅞; Id. oude 9; Rom. L. 102½.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, den 22sten Januarij.

Het dagblad van St. Petersburg deelt een omstandig verhaal mede omtrent het in beslag nemen van eene Britsche koopvaardijschooner, *Vixen* geheeten, welke door een der Russische oorlogschepen in de Zwarte zee, in eene baai op de Tscherkessische kust is gevonden, waar noch een tolkantoor, noch eene quarantaineplaats bestaat, en waar, volgens de in 1831 uitgevaardigde, toen door den Russischen gezant te Konstantinopel aan de agenten van alle Mogendheden medegedeelde, en in het afgeloopen jaar nogmaals herhaalde bevelen der Russische regering, geen schip, tot welke natie ook behoorende, handel mag drijven. Dat schip, hetwelk gedurende tweemaal 24 uren in die baai gelegen, kennelijk met de inwoners gemeenschap gehad, en hoogstwaarschijnlijk twee stukken geschut en vaten kruid aan de ingezetenen verkocht had, is door de oorlogsbrik *Ajax* aangehaald, naar Sebastopol vervoerd, en aldaar, op uitdrukkelijk bevel der Keizerlijke regering, verbeurd verklaard.

Het dagblad Van Petersburg deze daadzaken mededeelende, voegt daarbij de opmerking, dat het Engelsche dagblad, de *Morning-Chronicle*, vroeger had aangekondigd, dat de vermelde schooner door eenige scheepsreeders te Londen uit Konstantinopel zou gezonden worden, om eene grootendeels uit kruid bestaande lading naar de Tscherkessische kust te voeren, voornamelijk met het oogmerk, om daar de invoer van dit artikel door het Russische toltarief verboden wordt, de maatregelen, welke door de Russische regering tegen ongeoorloofden en geheimen handel genomen zijn, gelijk mede het Russisch eskader, aan hetwelk de handhaving dier maatregelen is aanbevolen, te trotseren.

Bij de reeds bestaande geschillen tusschen Engeland en Rusland is het te vreezen, dat dit gebeurde tot nieuwe verwikkelingen aanleiding zal geven.

— De griep heerscht hier nog zeer sterk. In alle wijken dezer hoofdstad en onder alle rangen en standen, zijn er een ongelooflijk groot aantal menschen door aangetast. Die lieden welke een zittend leven hebben staan het meest er voor bloot. Men twijfelt hier niet aan de besmettelijkheid dezer ziekte, daar veelal een gansch huisgezin in eens er door overvallen wordt, en in de kazernen de soldaten kamersgewijze er aan ziek komen te leggen. Een derde van het garnizoen lijdt aan deze ziekte.

FRANKFORT, den 24sten Januarij.

De koning van Beijeren heeft aan den generaal-majoor van den algemeenen staf *von Besserer*, de portefeuille van het ministerie van oorlog opgedragen.

— De grootvorst *Michael* is den 17den te Bern aangekomen.

— Te Triest heeft men het berigt ontvangen dat een der fransche oorlogsvaartuigen, die den koning van Griekenland van daar naar zijne Staten zouden begeleiden, bij de Kaap *Monte St. Angelo* schipbreuk heeft geleden; waardoor een deel der manschap is omgekomen.

— In een brief uit Konstantinopel van den 28sten December, meldt men dat aldaar vier dagen te voren de plegtigheid van den mantel des profeten, naar oud gebruik, in bijzijn van alle de grooten des rijks heeft plaats gehad. — In de volgende week verwachtte men daar de uitgifte van eene nieuwe munt waarop de beeltenis der Sultans zou staan afgedrukt. — Uit Alexandrie had men zeer geruststellende tijdingen ontvangen. Men meende dat het tijdstip naderde waarop een duurzame vrede tusschen de Porte en *Mehemed* Ali zou tot stand komen. — De pest verminderde nog niet. Te gelijk heerschten er te Konstantinopel, de natuurlijke pokken en eene besmettelijke ziekte onder het vee, hetgeen daar een zeldzaam verschijnsel is in oogenblikken, waarin de pest woedt, en hetwelk vroeger dan eerst waargenomen wierd als de besmettelijkheid van deze laatste plaag in hevigheid begon te verliezen.

— Te Weenen waren den 19den dezer [illegible] 4 pCt. $99\frac{13}{16}$; 3 pCt. 75⅝; Bankactien 1383⅞.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Januarij.

Uit het dezer dagen in het licht verschenen Jaarboekje over 1837, op last van Z. M. den koning uitgegeven, ontleenen wij de volgende statistieke bijzonderheden:

De bevolking des Rijks beliep, op 1 Januarij 1836, 2,528,367 zielen, als: in Noord-Braband 358,038, Gelderland 328,091, Noord-Holland 420,448, Zuid-Holland 497,511, Zeeland 141,987, Utrecht 137,372, Vriesland 221,273, Overijssel 186,565, Groningen 168,546 en Drenthe 68,038. In vergelijking met de bevolking op 1 Januarij 1835, is dezelve, gedurende dat jaar, met 23,075 zielen vermeerderd.

Geboren zijn in 1835, 89,548 kinderen, als 45,838 van het mannelijke en 43,710 van het vrouwelijk geslacht. Van dit getal waren 84,385 wettige en 5163 onechte kinderen. In Noord-Braband zijn in dat jaar geboren 11,806, Gelderland 11,010, Noord-Holland 15,058, Zuid-Holland 19,[illegible], Zeeland 6042, Utrecht [illegible], Vriesland 7362, Overijssel 5997, Groningen 5538 en Drenthe [illegible] kinderen. In Januarij 1835 zijn geboren 8069 kinderen, [illegible] Maart 8373, April 7213, Mei 6557, Junij 6064, [illegible] Augustus 7004, September 7857, October 8309, November [illegible] en December 8083.

Overleden zijn in 1835, 66,475 personen, als 34,235 van het mannelijke en 32,238 van het vrouwelijke geslacht, en wel in Noord-Braband 7806, in Gelderland 6635, Noord-Holland 15,251, Zuid-Holland 16,161, Zeeland 4447, Utrecht 3652, Vriesland 3947, Overijssel 3919, Groningen 3317 en Drenthe 1338. In Januarij 1835 zijn overleden 5993 personen, Februarij 5654, Maart 5464, April 5440, Mei 5098, Junij 4910, Julij 4475, Augustus [illegible], September 5938, October 6272, November 6478 en December [illegible].

Er zijn, in 1835, 22,607 huwelijken gesloten, als: in Noord-Braband, 2982, in Gelderland 2862, in Noord-Holland 4063, Zuid-Holland 4538, Zeeland 1437, Utrecht 1205, Vriesland 1948, Overijssel [illegible], Groningen 1356 en Drenthe 570.

In Noord-Braband zijn in 1835 *geboren* 11,806 kinderen, als 11,114 wettige en 692 onechte, en 6148 van het mannelijke en 5658 van het vrouwelijke geslacht, *overleden* 7806 personen, als 3999 van het mannelijke en 3807 van het vrouwelijke geslacht; *gehuwd* 2982 paren; slechts eene *echtscheiding* heeft er plaats gehad.

De geboorten hebben plaats gehad als volgt: in Januarij 1142, Februarij 1045, Maart 1115, April 960, Mei 930, Junij 718, Julij 740, Augustus 935, September, 994, October 1161, November 1069 en December 1029; de sterfgevallen: in Januarij 739, Februarij 615, Maart 706, April [illegible], Mei [illegible], Junij [illegible], Julij [illegible], Augustus 581, September 709, October 715, November 677 en December 797.

— Van Harderwijk is den 29sten dezer te water naar het Nieuwe Diep vertrokken een detachement, sterk 200 manschappen, onder bevel van den 2den luitenant *J. E. Houthuisen*, vergezeld van de 2de luits. *J. L. de Salis*, *L. J. Schorrer*, *Nieuwenhuizen* en den officier van gezondheid, 3de klasse, *G. S. A. Pinkoff*, om met de eerste gunstige gelegenheid met het schip *de President Schimmelpennink* naar Java te worden overgevoerd, zijnde dit hetzelfde transport, dat reeds den 28sten Dec. jl. zou vertrokken zijn, doch welks vertrek is uitgesteld geworden, uit hoofde dat gemeld schip te Alkmaar in het ijs was vastgeraakt.

— Uit 's Hertogenbosch meldt men van den 25sten dat aldaar de medaille van de maatschappij tot redding van drenkelingen is uitgereikt aan een 75jarigen grijsaard, *Gerrit Schaap*, van Raamsdonk, die in September ll. het kind van *J. A. Zijlmans* uit het water heeft opgehaald, en toen het geene teekenen van leven meer gaf, de redmiddelen voor drenkelingen aangewezen, bij hetzelve heeft aangewend, met dat gevolg dat hij het kind levend aan zijne ouders heeft weergegeven.

— Men schrijft ons uit Dordrecht van den 26sten dezer:

» Laatstleden Zaturdag, den 21sten, werd alhier, door het Tooneelminnend gezelschap onder de zinspreuk *Thalia*, grootendeels uit de beoefenaren der schilderkunst bestaande, eene voorstelling, ten voordeele der algemeene armen gegeven.

» Dit weldadig en loffelijk doel, kon dan ook niet nalaten om bij het publiek dezer stad eene levendige belangstelling tot bijwoning dezer Representatie — welke uit *Hippolyte en Roswida* en *de Rooers van Schiller* bestond, — te verwekken, en welke voorstelling, dan ook die schitterende uitkomst heeft gehad, dat dezelve, na aftrek van alle noodige uitgaven, *f* 585 heeft opgebragt.

» Mogt gemelde kunstvereeniging zich verheugen hare pogingen zoo weldadig bekroond te zien, het publiek was niet minder opgetogen over de uitmuntende uitvoering dezer beide stukken, welke opgetogenheid zoo mogelijk nog vermeerderde toen er een dichtstuk op het tooneel werd geworpen, dat, zoo als wij vernemen vervaardigd was door den vaderlandschen zanger *van der Hoop* van Rotterdam, die zich bij de opvoering tegenwoordig bevond, en welk dichtregel na den afloop der beide stukken, door den verdienstelijken liefhebber, den heer *J. van den Dijk*, op eene allezins gepaste wijze, werden voorgedragen.

» Deze voorstelling zal zeker nog lang bij ons publiek, en inzonderheid bij de algemeene armen, eene aangename herinnering achterlaten."

— In de haven van Napels is in 1836 één Nederlandsch schip aangekomen, zijnde *de Vrede*, kapitein *K. Zwanenburg*, van Amsterdam.

— Uit Koningsbergen schrijft men, onder dagteekening van 5 Januarij jl., dat de scheepvaart op Pillau in 1836 veel levendiger is geweest, dan in 1835; alsmede dat de landlieden hunne winter-toevoeren reeds naar de stad begonnen te brengen, waardoor de vrij aanmerkelijke voorraad welke aanwezig was, nog aanzienlijk vermeerderd werd.

In de zitting van de kamer van Belgische Vertegenwoordigers van eergisteren is, met 56 tegen 11 stemmen het krediet van 515,000 franken toegestemd, dat aangevraagd was tot den aankoop van de fraaije boekerij van den heer *van Hulthem*. De begrooting voor het ministerie van justitie is vervolgens met 63 tegen 2 stemmen is aangenomen. De kamer heeft voorts met gesloten deuren over hare eigene begrooting beraadslaagd, en te half 4 ure in openbare zitting de onderscheidene kredieten toegestaan welke door den minister van oorlog waren gevraagd tot betaling van schuldvorderingen jegens den staat, van 1830, 1831 en vroegere jaren.

— In Belgie is eene belooning van 30,000 fr. uitgeloofd, van den kant des bestuurs, voor dengenen die, het zij door de uitvinding van een nieuw stelsel, het zij door wijzigingen in het bestaande, verbeteringen aan de stoommachines zal kunnen invoeren, waardoor zij minder brandstoffen zullen eischen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren was de handel in Spaansche fondsen flaauw; de koers bleef vlottende tusschen 23⅜ en ⅝. De notering was gisteren (26 *Januarij*) Belg. 100½; O. Met. 103¾; Sp. Ardoin 23⅜, ⅝; Difered. 9¼; Nap. renten 92½; B. Tavolière 59½; Sicil. 92¼; Rom. L. 101. Id. te Antw. 99; Braz. 85¾. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pct verlies, k. z.

Den 23sten dezer is er te Londen een kabinetsraad gehouden, waarin men waarschijnlijk over de troonrede bij de koning opening der beide huizen uit te spreken beraadslaagd. Men verzekert dat de aanstaande zitting van het parlement niet in persoon zal openen, uithoofde van de besmettelijkheid der kwaal die te Londen heerscht. De openingsrede zou door een koninklijken kommissaris worden voorgelezen.

— In de berigten uit Lissabon tot den 15den, die men te Londen had ontvangen, werd van eene omverwerping van zaken gesproken die drie dagen later bij de opening der cortes plaats moest hebben in den ultraliberalen zin. De heeren *Sa da Bandeira* en *da Silva Passos* zouden alsdan zeker uit het bestuur geraken. — De koningin was ongesteld geweest, maar bevond zich weder beter. De engelsche admiraal *Gage* had alle maatregelen genomen om de koningin, bij het uitbarsten eener volksbeweging te beveiligen, alsmede, zoo het noodig was, de personen en de bezittingen der engelsche onderdanen te verdedigen.

— Ter Londensche beurze van den 23sten waren de geconsolideerden, na de opening der beurs, gedaald, ten gevolge van de geldschaarschte die nog steeds bij de onderscheidene banken van Engeland bestaat. Het schijnt dat de bank hare toevlugt tot nieuwe middelen zal dienen te nemen om de smelting van zilver en goud tegen te gaan. De notering was den 23sten: 3 pCt. gec. 89¾, Ned. W. S. 54⅝; Portugesche 5 pCt. 48¼; dito 3 pCt. 30½. Spanje 25½, Diff. 12¼, Pass. 7½, Braz. 86½, Mex. 25.

HET FRANSCHE ONGEDULD EN DE FRANSCHE TRAAGHEID.

Meermalen werd in de kolommen van dit blad eene proeve medegedeeld van de laffe geestigheid en den laatdunkenden eigenwaan, waarmede de wufte Franschman, na het doortrekken der voornaamste steden dezer gewesten, of bij de beschouwing van de gesteldheid van ons land, zich bij zijne landgenooten over onze natie en hare vordering in beschaving, of hetgeen hier grootsch en goeds daargesteld is, uitliet. Zou men hem gelooven, dan was al hetgeen verrigt werd, niet alleen hier te lande, maar ook bij de overige volken van Europa, kleingeestig, gebrekkig, nietig of slechts eene flaauwe navolging van hetgeen de groote natie bedacht en uitgevoerd had, konden groote ontwerpen alleen in Frankrijk rijpen en alleen in Frankrijk tot stand komen, en moest men, om maar iets dragelijks tot stand te brengen, dat land onvoorwaardelijk aannemen als eene leerschool voor alle volken in juistheid van bevatting, in volkomenheid van uitvoering, het voorbeeld gevende van nuttige inrigtingen, van grootsche ondernemingen, voortgaande op den weg van verbetering en volmaking. Merkwaardig kwam ons daarom voor een stuk, dezer dagen in een fransch weekblad, *le Semeur*, geplaatst, waarin de schrijver de mengeling van ongeduld en traagheid in het fransch karakter onderzoekt. Het schijnt als of de jongste tegenspoeden in het staatkundige en kwijning van vele takken van nijverheid, den man tot nadenken gebragt en hem geleerd hebben om in het karakter zijner landgenooten een meer juisten blik te werpen, die wel geschikt is om den franschen hoogmoed op eene gevoelige wijs te treffen. De schrijver vond aanleiding voor zijn onderwerp in het gezegde van een ander blad, dat men het fransch karakter van ongeduld beschuldigt en dat er toch welligt geen land in Europa is, Spanje uitgezonderd, waar de verbeteringen van allerlei aard trager voortgingen. Wij meenen onzen landgenooten geen ondienst te doen met de beschouwingen die de schrijver in den *Semeur*, naar aanleiding dier opmerking, volgen laat, bij verkorting over te nemen.

Na de juistheid van het zoo even gezegde erkend te hebben, gaat de schrijver dus voort: » Noodeloos is het wel om over ons ongeduld uit te wijden; hetzelve is tot een spreekwoord geworden; en niet zonder eenigen trots stellen wij dat tegenover het duitsch flegma en de zorgelooze onverschilligheid der zuidelijke bewoners van Europa. Wij verheffen er ons op, in alles zeer snel te zijn, in onze denkbeelden, in onze zaken, in onze omwentelingen, in onze modes. De nationale geest vat gemakkelijk alle onderwerpen, beziet ze in een oogenblik van alle kanten, dringt in twee dagen tijds tot in derzelver kleinste deelen door. Wij haasten ons om de schoone en groote uitvindingen met geestdrift toe te juichen. Stoombooten, ijzeren spoorwegen, nieuwe stelsels voor het onderwijs, nieuwe industriele wijze van bewerking, nieuw penitentiair stelsel, al wat aan den horizon der verstandelijke en maatschappelijke wereld verschijnt, het maakt alles den levendigsten indruk; onze bewondering, onze wil grijpt alles met eene voorbeeldelooze drift aan; wij nemen ons voor, dat alles in een oogwenk tot stand te brengen, eenige maanden tijdsverloop schijnen ons veel te lang. Geen uitstel, geen nutteloos wachten; wij moeten onverwijld spoorwegen en groote industriele inrigtingen hebben, onze provinciale banken en scholen moeten naar een beter plan zijn ingerigt. Spoedig handen aan het werk, want de fransche natie is de eerste der wereld; zij gaat de menschheid voor; van haar gaat de beweging uit die den aardbol van China tot aan de Poollanden beweegt; al wat derhalve elders wordt uitgevonden of volmaakt, moet terstond in Frankrijk genaturaliseerd worden om bij de overige volken algemeen ingang te vinden! Ziet daar, hetgeen wij zeggen en evenwel . . . . .!

» En evenwel komen wij, zoo als het aangehaalde dagblad zegt, in zake van zedelijken, huishoudelijken en industrieelen vooruitgang in rang onmiddelijk na de Spanjaarden. De Pruissen, minder vlug van bevatting en niet zoo onstuimig van karakter als wij, hebben betere scholen dan de onze zijn. Die arme Oostenrijkers, die wij zoo trouwhartig wegens hunnen erfelijken roest beklagen, hebben meer ijzeren spoorwegen aangelegd, dan wij er in 25 jaren zullen hebben, en maken thans den Donau bevaarbaar. De Belgen, waarmede wij zoo gereedelijk den spot drijven, die, hoort men ons spreken, zoo koele, langzame, plompe lieden, hebben vermogende industriele maatschappijen tot stand gebragt, waarvan wij ons met moeite een regt denkbeeld kunnen maken. De Engelschen en Amerikanen, die voor geestdrift weinig vatbaar zijn, en wier vervoering weinig geruchts maakt, zoo zij zich soms al eens laten wegslepen, hebben spoorwegen, spaarbanken en honderd andere voor het algemeen hoogst nuttige inrigtingen voor ons gehad, en moet men vreezen, dat wij hen, zoo spoedig nog niet op den met reuzenschreden ingeslagen weg achterhalen zullen. De Zwitsers, die er zich niet op laten voorstaan als aan het menschelijk geslacht den eersten schok op de baan van vooruitgang te ge-

ven, hebben zeer goede werkhuizen georganiseerd, vijftien jaren voor dat dit onderwerp in onze ministeriele circulaires voorkwam, welk laatste daarom nog niet bewijst, dat het penitentiair stelsel bij het leven van het tegenwoordig geslacht in Frankrijk zal worden ingevoerd. Tot zelfs de bewoners van het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk, en misschien zelfs ook de Savoijaarden, tellen evenredig meer kinderen in de lagere scholen dan wij; Noorwegen streeft ons in dit opzigt vooruit: welke verbeteringen hebben wij dan toch verwezenlijkt, wij die zoo spoedig de zaken bevatten, zoo vurig de uitvoering verlangen? Ik laat u over het te zeggen; want, ik voor mij, ik weet er geen!

» Het is waar, wij zijn sedert vijftig jaren tien of twaalf malen van staatkundige constitutien veranderd, en kunnen aan het menschdom charter's van allerlei soort, van de in 't leven herroepene republijk van *Minos* af tot het militair despotismus van *Caesar* toe, aanbieden. Waar is het ook, dat onze modes verbaasd veelvuldig zijn veranderd, en dat wij bewijzen gegeven hebben van een verwonderlijk vindingrijk vernuft, van de grieksche tunica's der dames van den tijd van het Directoire af tot op de kraagbaarden onzer vooruitgaande jeugd toe. Wij zijn ook, geloof ik, de eersten geweest, die op het vernuftig denkbeeld der restauratie-omnibussen zijn gekomen, en onze keuken gaat alle andere keukens van Europa vooruit. Onze letterkunde heeft zich even eens door aanmerkelijke veranderingen onderscheiden; wij hebben de poëzij van het lelijke uitgedacht, zonder nog te spreken van de schandelijke theorie om het onteerbare af te malen, wij hebben in minder dan twintig jaren tijds zeven of acht onderscheidene talen met derzelver kompleet woordenboek geleverd, zoodat er bijna zooveel spraakwijzen in onze boeken als taalverbastering in onze provincien bestaan. Maar is het, zonder de waarde van deze aanspraak die wij ons op den voorrang van het menschelijk geslacht toeëigenen, te betwisten, niet geoorloofd, nogmaals te vragen, hoe wij met het ons aanklevend ongeduld van karakter, de meeste andere volken ons hebben laten voorgaan in de uitvoering van waarlijk groote en nuttige zaken in deze eeuw uitgedacht?"

Na deze den Franschman zeker scherp in de ooren klinkende uitspraak, doet de schrijver onderzoek naar de oorzaak van het achterlijk blijven in het waarlijk goede en groote, en vindt die juist in het ongeduld van den nationalen aard; spoedig in geestdrift ontvlamd, is die ook even spoedig weer bekoeld; te veel vuur bij de proeven tot volmaking, heeft de Franschman te weinig tot voortzetting over; te veel en te spoedig willende werken, voert hij niets uit. De vlugheid van bevatting en het ongeduld van karakter geven voorts eene buitengewone buigzaamheid aan de aandoeningen; de geestdrift, tot fanatismus opgevoerd, doet juist daardoor den afgod elke vier-en-twintig uren veranderen; hoe heviger hartstogt, hoe minder duur; van de eene verrukking in de andere vervallende, loopt men zonder ophouden weg met elke verbetering die zich aanbiedt, en komt niets tot stand, of wordt eigenlijk gezegd niets ernstigs ondernomen. Eene staatkundige verbetering doet eene industriele vergeten, en eene industriele verbetering eene zedelijke in den wind slaan. Zoo blijft men ten laatste stil staan, juist door de eeuwigdurende beweging, hetgeen geenszins het regte middel is, om uitgebreide en moeijelijke ondernemingen tot stand te brengen.

Ten slotte zegt de schrijver, die den moed heeft al deze harde waarheden zijnen landgenooten onder de oogen te brengen, over de zwarigheden sprekende die met elke nieuwe onderneming gepaard gaan; » Alle menschlijk werk nu heeft zijn bezwaar, en wij, ons grootsch ideaal niet kunnende verwezenlijken, denken aldra dat het de moeite niet waard is om zich voor iets luttels zoozeer af te sloven, en zoo laten wij de zaak steken. Daardoor komt het, dat wij nog geen werkhuizen hebben gelijk in Amerika, noch landbouw kolonien zooals men die in Holland heeft, noch ijzeren spoorwegen gelijk men die in Engeland vindt, noch scholen de pruissische evenarende, noch industriele maatschappijen vergelijkbaar met de belgische associatien; en zal men dehalve begrijpen, waardoor het komt, dat de verbeteringen van allerlei aard zoo langzaam in ons land worden ingevoerd en wortel schieten."

Graanmarkt te Amsterdam.

Van Woensdag 25 Januarij.

GARST. — In een doen 105 ℔ Oldamm. Wint. *f* 124.

HAVER en BOEKWEIT. — Zonder handel.

In GRANEN zeer geringe handel.

TARW. — 126 ℔ N. Zeeuws. *f* 220 bij klein gerijf.

ROGGE. — 123 ℔ N. Drents. *f* 150.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — dadelijk 2 £ lager: op 9 vat dadelijk 64 £.

LIJNZAAD. — zonder handel.

RAAPOLIE. — meer tot de verlaagde prijzen meer gezocht: per 6/w. *f* 39 à 39½; vlieg. *f* 37½ à 38; p°. Mei *f* 35¾ à 36½; Sept. en Oct. *f* 32¾ à 33.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 35½ à 35¾; vliegend *f* 34½ à 34¾.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *Januarij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 54$\frac{1}{16}$; dito 5 pCt. 101$\frac{3}{16}$, $\frac{3}{8}$; Kanb. *f* 25; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 94¾; Handelmaatschappij 181⅞, 181, 182; Ardoins 85 £, 24⅛, $\frac{1}{16}$, ⅛; Pass. 7¼. Met. 5 pCt. 100⅛; Columb. 20¾, ⅝; Peruan. 14.

Er is op den 24sten Januarij ll. te *Breda*, een JAGTHOND *vermist*, zijnde een *Reu*, rank van Stel, gladharig, ligtgrijs doorstoken, bruinen Kop en Ooren, eene bruine plek op den Rug en grijs van uitzigt. Die hem te regt brengt bij de Uitgevers dezes, zal, des verkiezende, eene goede belooning genieten.

INTERESSEN VAN BORGTOGTEN.

De ADMINISTRATEUR van 's Rijks Schatkist in de Provincie *Noord-Braband*, ontvangen hebbende de Betaalrollen voor de INTERESSEN VAN BORGTOGTEN over de tweede zes maanden van het jaar 1836, roept bij deze de belanghebbenden op, om zich, ten spoedigste en uiterlijk tot ultimo Mei aanstaande, van des voormiddags 9 tot 12 ure (uitgenomen Zon- en Feestdagen), te zijnen kantore te vervoegen, ten einde de hun aankomende sommen te ontvangen, het zij tegen eigenhandige voldaanteekening op de Betaalrol zelve, het zij door afzonderlijke kwitantien, waarvan de formulieren ten zijnen kantore verkrijgbaar zijn.

's Hertogenbosch, den 18 Januarij 1837.

De Administrateur voornoemd,
L. J. DE LA COURT.

⁂ De Ondergeteekenden maken aan hunne geëerde Begunstigers, zoo binnen als buiten deze Stad, bekend, dat zij op heden de FABRIJK van LAKMOES, BERGBLAAUW, BLAAUWSEL, POTASCH enz. hebben overgedaan aan de Heeren Wm. KUYPERS & COMP., welke zij belasten met het ontvangen der nog openstaande Gelden, en nemen de vrijheid hunne Opvolgers in hun vertrouwen aan te bevelen.

Rotterdam, den 24 Januarij 1837.
KERSCHELING, VAN GELDEREN & COMP.

⁂ Ingevolge bovenstaande Advertentie hebben de Ondergeteekenden de eer te berigten, dat zij op heden de FABRIJK van LAKMOES, BERGBLAAUW, BLAAUWSEL, POTASCH enz., gedreven onder de Firma van KERSCHELING, VAN GELDEREN & COMP., hebben overgenomen, en tevens belast zijn met de ontvangst der nog openstaande Gelden, terwijl zij zich aanbevelen in deze [illegible] gunst en vertrouwen welke hunne Voorgangers tot heden hebben mogen ondervinden, zich vleijende van dezelve in allen deele te beantwoorden.

Rotterdam, den 24 Januarij 1837.
Wm. KUYPERS & COMP.

Het Kantoor wordt gehouden op den hoek der Hoofd- en Kleine-Draaisteeg, wijk L, n°. 14.

Door verandering van Affaire wordt TE KOOP aangeboden, eene welgeconserveerde HEEREN-HUIZING, overigens geschikt voor alle standen, voorzien van ruime Kamers, Keuken, Kelder, Pompen en verdere gemakken, Schuur, Stalling, grooten Tuin en Boomgaard, gelegen in het midden van het dorp *Terheyden*, aan den Straatweg bij *Breda*, om te aanvaarden met 1° Mei aanstaande. Zich te adresseren met *franko* brieven bij T. VAN LOON te *Terheyden*.

J. R. WALLACH,

Geëxamineerd Dentist uit 's Hage, maakt aan 't geëerde publiek bekend dat hij alhier gearriveerd en te spreken of te ontbieden is om over alle GEBREKEN des MONDS en der Tanden te CONSULEREN, als ook tot het INZETTEN van VALSCHE TANDEN, hij verkoopt ook middelen tot ONDERHOUD en SIERAAD van MOND en TANDEN. Hij gelogeerd op den Haagdijk C, N°. 146, te *Breda*.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE.
van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
Januarij en Februarij 1837.

Van Middelburg.				Van Rotterdam.			
Zondag	29,	's morg.	5 uur	Dingsdag	31,	's morg.	8 uur
Donderd.	2,	»	8½ »	Vrijdag	3,	»	4 »

⁂ Den 24sten Januarij 1837 is door de Boekhandelaars BROESE & COMP., te *Breda*, aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats, ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:
COURS D'EQUITATION MILITAIRE, *à l'usage des corps de troupes à cheval, approuvé par S. Exc. le Ministre de la Guerre.* (*Cours de l'école Royale de Saumur.*) à Saumur et Paris 1830. *2 vol. in-8° avec atlas in-4°.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers,